THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

281-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario, January 22nd, 1919

קענען מיר האָפען אויף אַ שטאַאַט?

ווען פרעזידענט ווילסאָן האָט געהאַלטען פאַר'ן אַמעריקאַנישען סענאַט זיין בעקאַנטע רעדע וועגען אַ פריעדען אָהן אַ זיעג, בעטאָנענדיג די אַמעריקאַנישע מעכטן זאָלען זיך אַרבעטן אויף אַ פריעדען אָהן אַ זיעג, אין זעמענס יסוד דאַרף איך זיין, דאָס ניט וועלען אַלע קליינע פעלקער הערשאַפט מיט גוואַלד, האָבען מיר שוין ראַמאָלס אָנגעזאָגט אויף דעם (מיטוואָך דעם 24טען יאַנואַר) אַז ווען עס קומט צו דער אידען־פראַגע, שווייגט מען, אין העכסטען נעהמט מען איהר אריין אַ קרום אַלעס אַנדערעס, אַנשייגענדיג אויף דעם, אַז דער צייט, וואָס פיליען האָט ניט מעהר גערעכטען פון די אידען, דאָך האָט איהר פרעזידענט ווילסאָן דערמאָהנט אין זיין רעדע, צו דער צייט וואָס וועגען אידען האָט מען נאָר בלויז געקענט עזען אַ שווערד, הייסט ווילען מיר אַלעמען אויף אַ צווייטער זייט פון דער אידען־פראַגע, ניט יענער טהייל וואָס האָט צו טהאָן מיט אידישע רעכט, נאָר יענער טהייל וואָס האָט צו טהאָן מיט אידישע שטאַאַט. אין יענער מאַכט אויך דאָס זעלבע.

זייט די מלחמה קומט פאָר, איז אין דער פרעסע, איבער־הויפט אין דער פון ענגלאַנד, פיעל מאָהל גערעדט געוואָרען וועגען אַ אידישען שטאַאַט. עס געהט ניט אויעך די וואָך, אַז איינער אָדער אַ צווייטער שטאַאַטסמאַן, אָדער אַן אַנדער איינפלוסרייכער פערזענלעכקייט זאָל זיך נעם אַרויסזאָגען סימפּאַטיש צו דער זאַך, און דאָך האָט מען בײַ הלכתיגען טאָג נאָך קיין איין אפיציעלען וואָרט וועגען דעם ניט געהערט.

צו דער צייט, ווען אַלעס וואָס עס ווערט גערעדט און געטהאָן וועגען פיליען, וועגען זעלבסטשטענדיגקייט פון רוסלאַנד, פון די צענטראַלע מעכטע, איז אַלעס אָפיציעל, קומען אָבער די ידיעות וועגען אַ אידישען שטאַאַט אין פאַלעסטינע אין דער פאָרמע פון קאָנגרעס פון וואַשינגטאָן, אָדער אין דער פאָרמע פון אַן אַרטיקעל אין דער ליבעראַלער צייטונג פון ענגלאַנד „מאַנטשעסטער גאַרדיען". אַז דער צייט וואָס די וועלטע זאָלטען געקענט עטוואָס ליכט אַריינברענגען אין דייטער פראַגע שווייגט, אין וואָס נאָך מעהר, עס שווייגט ניט נאָר די אייסערליכע וועלט, נאָר אפילו אויך די ריין־אידישע — די צינגיסטישע פאַרטיי אַלס אַ גאַנצע. האָט בײַ הייגוגען טאָג נאָך ניט אַרויסגעגעבען קיין איין איינציגע ערקלעהרונג, ווער עס האַלט מיט דער האָפענונג פון אַ אידישען שטאַאַט. און וואָס עס ווערט געטהון פאַר עס.

אמת אפיציעל האָבען יענע מלוכות, וועלכע וואָלטען ווילען אַ אידישען שטאַאַט אין אַרץ ישראל, ווי ענגלאַנד, נאָך נאָר ניט געקענט טהון, ווייל פאַלעסטינע איז נאָך ניט אונטער זייער בעזיץ, אָבער פונקט אַזוי ניט, ווי מען קאָן רעדען וועגען קאָנסטאַנטינאָפּאָל אין די דאַרדאַנעלען פאַר רוסלאַנד, וועלכע מען האָט נאָך אויך ניט, האָט מען דאָך אויך עטוואָס געקענט זאָגען וועגען דער האָפענונג פון אַ אידישען שטאַאַט, אין זיין מען זאָגט עס ניט. איז עס דאָך בלויז יענער בעייר, אַז אין יענע קרייזען דערוקט מען נאָגען וועניג פון דעם.

אַסטמאָהל פאַסירט, אַז צייטונגס־נייעס אין צייטונגס־אַרטיקלען דערצעהלען די ווירקליכקייט, דאָס וואָס פאַסירט פריהער אָדער שפּעטער, פיעלע מאָהל אָבער ווערט דערצעהלט וועגען זאַכען וועלכע לעבען נאָר אין דער פאַנטאַזיע פון דעם צייטונגס־דערצעהלער. אין די פיעלע אַרטיקלען אין רוסערוויען אין די צייטונגען לאָזען דאַרום אַלעס אָבער דעם דערצעהלער ניט? אַז זיי זענען בלויז פאַנטאַזיעס אָדער ניט?

קענען מיר האָפען אויף אַ אידישען שטאַאַט אין אַרץ ישראל נאָך דער מלחמה?

וועלכע וויסט, אָבער פון דעם וואָס מען שרייבט, גיט עס ניט קיין גראָד פאַר אפשרותיקייט.

און אַלעס ווייל מיר האָבען ניט קיין אָרגאַניזאַציע

נאָר אין גיכען וועט אין ענגלאַנד פאַרקומען אַ קאָנפערענץ, אין וועלכער עס זאָלען זיך בעטהייליגען די פּרעמיער־מיניסטאַרען פון ענגלאַנד און אַלע ענגלישע קאָלאָניען, אַריינגערעכענט אויך קאַנאַדע, אין דיעזע קאָנפערענץ וועט זיך בעשעפטיגען בלויז מיט מלחמה־פראַגען.

אַבער אַהל קיינער וויסט דערווייל ניט, וואָס דאָרטען וועט פער־האַנדעלט ווערען, קאָן מען זיך אָבער אָנשטויסען, אַז דאָרטען וועט ניט נאָר נערעדט ווערען וועגען דעם זיי אויסצוניצען בעסער די כוחות פון דער אימפּעריע פאַר'ן קריעג, נאָר עס וועט אויך פיעל גערעדט ווערען וועגען די פריעדענס־בעדינגונגען.

וואָלטען די קענעדער אידען הייגט צו טאָג אָרגאַניזירט געווען, וואָלטען מיר שוין געהאַט דורכגעפיהרט דאָס, פאַר וועלכען מען טומעלט זיך שוין אַזוי לאַנג. אַ דעמאָקראַטישע אידישע פעדעראַציע פון אַמעריקאַ. וואָלטען מיר הייגט צו טאָג געקענט אויזגיק־שטעלען די אידען־פראַגע פון דיעזער אימפּעריאַליסטישער קאָנפערענץ, דורכ'ן קאַנאַדער פרעמיער סעיר ראָבערט בארדען.

צו מיר וואָלטען עטוואָס אויסגעפיהרט צו ניט, זיכער איז אָבער, אַז פרעמיער בארדען וואָלט איבערגעגעבען דעם וואָרט פון די קאַנאַדער אידען פאַר דיעזען קאָנפערענץ. אין איבערגעגעבען עס געוויס מיט אַ בעמערקונג פון זיין זייט, וואָס קען ניט זיין קיין אַנדערעס ווי גוטעס, אויב טהייל־ענדיג לויט דער שטעלונג פון דער רעגיערונג אין דער פערגאַנגענהייט.

יעצט אָבער, ווען בײַ אונז הערשט נאָך אַלעס דער זעלבער באַאַס, וועט זאָל איבערגעבען צום קאַנאַדער פרעמיער די אידישע פאָדערונגען, וועט זאָל רעדען אין נאָמען פון די הונדערט און פיפציג טויזענד קאַנאַדער אידען.

אַ גוטע געלעגענהייט איז געווען עטוואָס צו טהאָן, און דיעזע געלעגענהייט געהט דורך מיט נאָר ניט, און אַלעס, ווייל דאָס קאַנאַדער אידענטהום איז נאָך ניט געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז עס מוז זיין אָרגאַניזירט.

אַזוי איז שוין, תמיד באַפט מען זיך בײַ אונז צו שפּעט.

דער דייטשער „פאַרווערטס" און אַנדערע צייטונגען וועגען דעם יעצטיגען קריזיס צווישען דייטשלאַנד און אַמעריקאַ

אַלע גרויסע און איינפלוסרייכע צייטונגען פון דייטשלאַנד שרייבען יעצט מיט אַ זעהר ווייבער און העפליכער שפּראַך וועגען דעם ווי אַזוי אַמעריקאַ דאַרף זיך בעציהען צו דעם נאָר וואָס גענומענעם שריט פון דייטשלאַנד בנוגע צו איהר סובמאַרין־קעמפען. דער סאָציאַליסטישער „פאַרווערטס" פון בערלין, בעהויפּטעט דאָס איז אַמעריקאַ מיט דער לעצטער שריט פון דייטשלאַנד שטאַרק אָפּלאָדירט ווערען, ווייל, נאָך דעם „פאַרווערטס" מיינונג, וועט דאָס זיין דער איינציגער מיטעל דורך וועלכען די מלחמה וועט שנעל געענדיגט ווערען.

דער קאָרעספּאָנדענט פון די זיי יאָרק „טיימס" האָט טעלעגראַפיש צוגעשיקט אַ איינינג אויסצוג פון דער דייטשער פּרעסע, צווישען וועלכע די ערקלעהרונגען פון דעם סאָציאַליסטישען „פאַרווערטס" פעלען נעהמען דעאַוובען אָן. און אָט וואָס דער דייטשער „פאַרווערטס" שרייבט צווישען אַנדערעס.

„די פרעסעט טהייל פון דעם דייטשען פאָלק שטיצען דעם פעלאַנג פון אונזער רעגיערונג צו אָנהאַלטען די בעסטע מעגליכע בעציהונגען מיט אַמעריקאַ. דער נרעפּטער טהייל פון אַמעריקאַס סריאָזיקע אין דיעזער מלחמה דאַרף בעשטעהן אין דעם דאָס אַמעריקאַ זאָל ניט ווערען אין פערטרעטערין פון אירגענד אַ וועלכע אין די הריענס פיהרענדע פעלקער, אַנדערן זאָל זיך שטעלען אויף דער זייט פון די אַלע פריעדענס־ליעבענדע מענשען, וועלכע גע־פינען זיך אויף ביידע זייטען.

„דאָס דייטשע פאָלק האָפט און גלויבט, דאָס דער לעצטער שריט פון אונזער רע־גיערונג מיט פיהרען צו דער ענדע פון דער מלחמה. די שטעלונג וועלכע איז מענטשען־געוואָרען צו דיעזען שריט פון אַלע אונ־זערע פאַלקס־ישע פּאַרטייען און די ציטונ־גען פון לאַנד, צווישען זיי אויך אַריינ־רעכענענדיג דעם „פאַרווערטס", איז פאַר אַלעמען צו גוט בעוועסט. עס קען יעצט טעהן ניט הערשען מיט אַ יאָהר צוריק. זיי וועלען אַז אַזוי אַלע